

“İthalat ile Değil Üretim ile Kalkınmak Mümkün”

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Kurulu adına Başkan Baki Remzi Suiçmez imzasıyla paylaşılan açıklamada şu görüşlere yer verildi:

“Yaklaşık dört ay önce herhangi bir stok sıkıntısı bulunmadığına dair açıklamalar yapan TMO nun, bu yılın Ocak ayında 650 bin ton buğday, Şubat ayında 300 bin ton buğday, 25 bin ton arpa ile Mart ayında 175 bin tonluk buğday ithalat ihalesi gerçekleştirilmiş olması ve 25 Ağustos 2020 tarihinde de 500 bin ton buğday, 60 bin ton arpa ithalat ihalesine çıkacak bulunması, bundan sonra da TMO'nun ithalatı sıklıkla tercih edeceğini gösteriyor.

Son 5 yıldır Türkiye'nin buğday ekimi yapılan alanı, buğday üretimi ve verimi azalmaktadır.

2015 yılında 78,6 milyon dekar buğday ekimi yapılırken bu alan 2019 yılında 68,5 milyon dekar gerilemiştir.

Buğday verimi 2015 yılında 287 kg/dekar iken 2019 yılında 278 kg/dekar a gerilemiştir.

2015 yılında 22,6 milyon ton olan buğday üretiminin 2019 yılında 19 milyon tona gerilediği görülmektedir.

2020 yılı TÜİK I. tahminin-

de buğday üretiminin 2019 sezonuna göre %7,9'luk artışla 20,5 milyon ton olacağı öngörülmüştür.

Türkiye genelinde hububat hasadı neredeyse tamamlanmış olup TMO alımları geçen yılın altından kalmıştır. Beklenen artışın miktar olarak yaşanıp yaşanmadığı açıklanmışken, üretimde beklenen artışın olmadığı aksine düşüş olduğu alınan son kararlarla anlaşılabilir. Ayrıca üreticinin, tüccarın, stokçuların elinde ne kadar buğday olduğu da halen belirsizliğini korumaktadır. Bu durumda asıl stokçularla mücadele etmek yerine üreticiyi stokçulukla suçlamak kabul edilemez bir yaklaşımdır.

2015/16 sezonunda buğday ve mamul madde karşılığı olarak 4,8 milyon ton olan ithalat, 2016/17 sezonunda 5,8 milyon ton, 2017/18 sezonunda 9,8 milyon ton, 2018/19 sezonunda 10,3 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. İthal buğdayların neredeyse tamamı un, makarna ve irmik üretiminde kullanılmakta, bunların bir bölümü ihracat edilmekte ve iç piyasada değerlendirilmemektedir. Anlaşılın ki Türkiye 2020 yılında da 'ithal buğday bolluğu olan ülke' olarak anılmaya devam edecektir. Dışalma dayalı

bu yanlış politika seçeneğinden derhal vazgeçilmelidir. Ana statüsünde 'yurtta hububat fiyatlarını üreticiler yönünden normalin altına düşmesini ve tüketici halk aleyhine anormal derecede yükselmesini önlemek, bu ürünlerin piyasasını düzenleyici tedbirler almak' şeklinde görevi tanımlanan TMO'nun her fırsatı görev tedbiri olarak ithalat yoluna gitmesi, üretimin devamlılığı için çiftçiyi desteklemek yerine piyasayı sürekli ithalat ile düzenlemeye çalışması, TMO'nun asıl görevini yapmadığını göstermektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı ile TMO'nun görevi; girdi maliyetlerini azaltmak, uygun kredi koşullarını yaratmak, zamanında maliyetlerin üstünde çiftçi kârını da gözetilen taban fiyatları açıklamak ve yeterli alımı yapmak, çiftçi desteklemelerini artırarak ve zamanında ödeyerek buğday dahil tahıl üretim alanı, verim ve üretim miktarını artırmak olmalıdır.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası olarak; Tarım ve Orman Bakanlığı ile Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO)'ni asıl görevini yapmaya davet ediyoruz.”

GIDANIN
YOLCULUĞU

Prof. Dr.
Mustafa
BEKMEZCİ
Akademisyen

mbekmezci32@hotmail.com

İLGİN

Bilinen hikâye; yıl 1750. Prusya kralı Berlin yakınlarında yeni bir saray yaptırmak ister. Kralın beğendiği arazinin bir kısmı, bir değirmenciye aittir. Kralın adamları araziyi satması için değirmenciye ikna edemez. Fiyat ne kadar artırılsa artırılsa, değirmenci ailesinden kalan araziye satmaz. Kral değirmenciye sarayına çağırır ve araziye almak istediğini bizzat bildirir. Değirmenci, krala da arazisini satmak istemediğini söyler. Kral, “Sen benim kral olduğumu bilmiyor musun?” diye sorar. Değirmenci, “Haklısınız efendim, kral olduğunuzu biliyorum, ama ben de bu arazinin ve değirmenin sahibiyim” der. Kral, “O zaman benim bu araziye ve değirmeni zorla alabileceğimi de biliyorsun, kime güveniyorsun?” diye sorar. Değirmenci tarihe geçen şu cevabı verir; “Berlin’de hakimler var, onlara güveniyorum”. Bu cevap üzerine kral, değirmene dokunmaz, “Hiçbir güç, hiçbir iktidar, kral dahi olsa adaletten üstün değildir.” cevabını verir, sarayını değirmencinin arazisini almadık, değirmenin yanına yapar ve değirmenci ile komşu olur.

Bilmeyen hikâye; yıl 2020. Konya'nın Ilgın ilçesinde kömür işletmeciliği yapmak için köylülere topraklarını satmaları için teklif götürülür. Köylüler toprağını satmaz. Köylülerin satmadığı topraklar, Cumhurbaşkanlığı karamamesi ile “kamu yararı” gerekçesi ile kamulaştırılır. DSİ, bu topraklarda kömür işletmesi kurulmasına dair olumsuz rapor verir. Kamulaştırılan bu topraklar, 1'inci sınıf tarım arazisi, 1'inci derece arkeolojik sit alanı, göçmen kuşların uğrak yeri... Bölgede daha önce TKİ tarafından işletilen ve 2006 yılında özelleştirilen bir kömür ocağı var. Bu şirket, zarar ettiğini belirtmiş ve 2012 yılında maden sahasını olduğu gibi bırakmış ve terk etmiş. Başka bir şirket de geçtiğimiz yılın sonlarında kömür işletmesi kurmak istemiş, köylüler de topraklarını satmak istememiş.

Evet, iki ay kadar önce Haziran ayının sonlarında, Temmuz ayının başlarında yaşadığı bu olay. Bu iki aylık süre içinde tarımla ilgili başka olaylar da yansıdı basın yayın organlarına; Meclis'te tarım arazilerine kurulan hobi bahçeleri görüşüldü, gıdada bilgi kirliliğinin önüne geçmek amacıyla ile torba yasa ile geçirilmek istenen kanunun insan sağlığı ile oynayan şirketleri koruduğu iddia edildi. Tarım Kredi Birlik A.Ş.'ye Genel Müdür Vekili olarak atanmış kişi tağşiş yapan firma ortağı olarak epeyce konuşuldu, Tarım Kredi Kooperatifleri'nin Bakanlar Kurulu'nun kararına aykırı bir şekilde faiz kullandığı ortaya çıktı, Sayın Cumhurbaşkanlığı salgın döneminde tarım ve sağlık sektörünün stratejik önemine dikkat çekti, ne kadar acıdır ki yabancıkların ve kızıl geyiklerin avlanması için ihale düzenlendi, saman fiyatları iki katına çıktı, pancar üreticilerinin kurduğu bir kooperatif, Konya Şeker, Türkiye'nin ilk 50 şirketi içinde yer aldı, şeker üretiminde kullanılan stevia bitkisi için 16 milyon TL'nin boşa harcandığı anlaşıldı, Türkiye'de et fiyatlarının Avrupa'dan daha ucuz olduğunu öğrendik, çiftçinin ürettiği 1 ton patates 1 çeyrek altın etmedi, çiftçinin tarımsal sulama borcu yeniden yapılandırıldı, Yunanistan'dan yaptığımız buğday ithalatının 2015'ten bugüne yüzde 632 oranında artış gösterdiği, son 5 yıl içinde yabancı gerçek kişilerin 18 milyon 451 bin 99 metre-kare arazi ve arsa satın aldığı açıklandı...

Bir günlüğüne, hatta birkaç dakikalığına haber olan İlgin olayı nasıl sonuçlandı biliyoruz. Eklili araziye iş makinesi sokanların, bu topraklara kıyanların vicdanı rahat mı onu da bilmiyorum. Bu insanların dikkate alınacak bir oy potansiyeli olmadıkları için muhtemelen kimse de ilgilendi.

23 milyon hektar tarım arazisi ile Türkiye, ekilebilir arazi bakımından dünyada 12'nci sırada; yetkililer, buna güvenip, tarım arazilerini tüketmez mi sanıyor? Türkiye, sadece son 16 yılda 3,5 milyon hektar tarım arazisini tarım dışı amaçlara tahsis etti. Son 20 yılda Türkiye'nin buğday ekim alanı 2,5 milyon hektar azaldı, dünyanın en çok buğday ithal eden ülkesi durumuna düştük. Ulusların çöküşünü araştıran Jared Diamond, uluslararası çok satan kitabı “Çöküş”te, geçmiş toplumların; ormansızlaştırma, erozyon, tuzlanma, toprak verimliliği kaybı, su yönetimi, aşırı avlanma gibi nedenlerle çövelerini tahrip etmelerinin bir sonucu olarak, ulusların kendi çöküşlerini hazırladığını tespit etti. Diamond, “Her halk çevresel kaynakları aşırı sömürme tuzağına düşebilir. Kaynaklar ilk başta tükenmezcesine bol görünebilir; ilk tükenme sinyalleri yıllar ya da on yıllar arasında kaynak seviyelerinde görülen normal dalgalanmalarda görünmez olabilir...” diyor.

Haydi, bu tespiti bilmiyorduk, bunu öngöremedik diyelim, peki İlgin'da torunlarımızın elini tutup, “Ben artık devlete küstüm, her şeyim devletin olsun, hakkımı da helal ediyorum, köyümü de terk ediyorum...” diyen nineyi de mi gördük? Zaferler, kendisi ölse bile torunlarını adaletle yaşatacağı için, kurulacak devletin yaşayacağı bilen ve bu güveni veren lidere sonsuz bir inancı olan kişiler tarafından kazanılır.

30 Ağustos Zafer Bayramımız kutlu olsun...

“Üreticimiz Dekarda 3 Bin TL Zarar Ediyor”

İzmir-Bergama'nın Alibeyli, Bölcek, Aziziye ve Kadıköy ürün alım noktalarında üreticilerle buluşan CHP İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır, “Bütün mesele şu; Türkiye'de doğru bir tarım politikası yok. Doğru tarım politikası verilen desteklerle hangi üreticilerimizin ne üreteceğine teşvik edilmesidir. Dünyanın en verimli tarım alanları bu iktidarın yanlış politikaları nedeniyle heba ediliyor. Yanlış tarım politikaları nedeniyle bugün Türkiye'de 42 milyon dönüm verimli arazi ekilip, biçilmiyor. Türkiye'de iki Trakya büyüklüğündeki verimli alan bugün boş. Üreticilerimiz, Avrupalı, Amerikalı çiftçilere göre girdilere 3 misli para ödüyor. Yunanistan çiftçisi pamuğuna ürünün fiyatı kadar destek alıyor, bizim üreticimiz 4 yıldır değişmeden 80 kuruşluk destek alabiliyor. Nasıl şey bu? Bu iktidar tarıma asla iyi niyetli bakmıyor. Bugün hükümet edenler, Türk aydınlanma devriminin en büyük taşıyıcı kolunu tarım sektörünü yerle bir edinceye kadar durmayacak” diye konuştu.

Çiftçisini ithalat sopasıyla terbiye etmeye çalışan bir Tarım Bakanı olduğunu ifade eden Sındır, “Türkiye dünyanın en zengin tarım ülkesi olabileceken Tarım Bakanı, ‘çiftçi çok çok çalışır az az kazanır’ diyor. Diyemeyiz, diyememeli! Fabrikaların ortak alım fiyatı belirlemesi, kartel oluşturması suçtur. Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi nerede? Neden müdahale etmi-

yor? Hükümet nerede, neden seyirci kalıyor? Çiftçilerimizin emeğinin karşılığı hiç yok mu? Fabrikalar domatesi imzaladıkları sözleşmenin altında alıyor. Üreticiler fabrikaların insafına bırakılıyor. Üreticimize önce hastalık ve hava şartları vurdu şimdi de karteller vuruyor. İktidarda sesini çıkarmıyor. Domates üreticimizin alınteri, emeği yok sayılıyor. Üreticimiz, maliyetinin altında kilosunu 30 kuruşluk alım fiyatıyla eziliyor, üretimden koparıyor. Çiftçi 5 sene önceki fiyatlara mahkum ediliyor. Böyle giderse sene domates eken üretici kalmayacak” dedi.

Sözlerine Ekonomi Bakanı Berat Albayrak'a seslenerek sonlandıran Sındır, “Sayın Bakan, neresi çok önemli biliyor musunuz? İşte burası çok önemli yani üretici, bizi gıdayla buluşturan bu verimli topraklar çok önemli. Sayın Bakan, bir fabrika zararına üretim yapar mı? Yapmaz. Bugün dönümünde 5 bin lira masraf eden çiftçiden, mahsulü dönümünde toplamda 2 bin liraya alınıyor. Bütün risk üreticinin sırtına yükleniyor. Domates üreticimiz dekarda 3 bin TL zarar ediyor, hükümet ise üç maymunu oynuyor. İşte sayın bakan burası çok önemli. Ürün fiyatları yükselirken üreticiye, ‘terörist’ diyenler, bugün domates 30 kuruş neredesiniz? Üreticisini sahihsiz bırakanlar, onlara yüz çevirenler yarı bu kadim toprakların üretken insanlarından en büyük dersi sandıkta olacak” şeklinde konuştu.

Gıda Mühendisleri Odası Genel Kurulu Yapıldı

TMMOB Gıda Mühendisleri Odası, 13. Olağan Genel Kurulu tarafından hazırlanan ve kamuoyu ile paylaşılan Sonuç Bildirgesi'nde şu görüşlere yer verildi:

“Meslek ve oda sorunları üzerine konuşmalar, sunum ve değerlendirmeler yapıldı, mesleğimizin etik kurallarını evrensel boyutta geliştirerek özenle bu anlayışın devam ettirileceği vurgulanmıştır. İstisnasız herkesin gıdaya eşit bir şekilde erişim hakkı vardır. Gıdaya erişim hakkının engellenmesi bir insanlık suçu ve sorundur. Gıda güvencesinin ayrılmaz bir parçası olan gıda güvenliğinin sağlanabilmesi için de gıda mühendisine ve gıda denetimine ihtiyaç vardır.

Ülkemiz, gelişmekte olan ülkeler arasında gelir dağılımı yönünden son sıralarda yer almaktadır. Gelir dağılımındaki bu dengesizliğin başlıca sonucu olarak yoksulluktaki artış görülmektedir. COVID-19 pandemisinin getirdiği olumsuzlukların da etkisiyle halkın yoksullaşan kesimi ekonomik nedenlerden dolayı güvenli gıdaya ulaşmakta daha da zorlanmakta veya hiç ulaşamamaktadır. Yoksul kitleler, asgari üretim standartlarına

ve hijyen koşullarına uyma gibi bir sorunu olmayan, halk sağlığını hiçe sayarak koşullarda üretim yapan kayıt dışı üretimin ürünlerini tüketmek durumunda kalmaktadır.

Küresel iklim değişikliklerinin genelde tüm dünya ülkelerinde; özellikle de tarıma dayalı

ekonomik girdisi yüksek olan, tarımsal politikalarını netleştirmemiş ve uzun soluklu stratejiler oluşturmamış ülkelerde yıkım yarattığı göz ardı edilmemelidir. Doğal kaynaklarımızın üzerinde gelecek kuşakların da hak sahibi olduğunu ve bu kaynakların en iyi şekilde korunarak aktarılmasının en acil görevimiz olduğu unutulmamalıdır. İstihdam ve çalışanların hakları konusunda var olan yakıcı

sorunlar tüm toplumu; mühendis, mimar ve şehir plancılarını ve tabii bu bağlamda meslektaşlarımızı olumsuz yönde etkilemektedir. Kamuda gıda mühendisi istihdamı gereken çok altındadır. Özel sektörde ise; istihdam sorunları kayıtdışı ve ekonomik kriz ile paralel artış

göstermektedir. Ülkemizde uygulanan gıda politikasına karşı üretim-tüketim ekonomisi ve gelişiminin, meslektaşlarımızın çalışma koşullarının ve taleplerinin etkin takipçisi olacağız. Mesleğimizi onurla yerine getirmeye, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın genel menfaatlerini halkımızın ve ülkemiz menfaatlerinden ayrı tutmadan savunmaya devam edeceğiz.”

“Sütümüzü Maliyetinin Altında Satmaktayız”

Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEAD) Yönetim Kurulu Başkanı Sencer Solakoğlu tarafından yazılı bir basın açıklamasında şunlar ifade edildi:

“Yılbaşından itibaren ilaç masraflarımız %14 artmış, kimyasal ve medikal girdilerimizde de büyük artışlar olmuştur. Buzağı maması satışları artık dövizle bağlanmış günlük fiyat değişmektedir.

Yedirdiğimiz kesif yemlerin neredeyse yarısı yurtdışından ithal edilmektedir. Bu durum dövizin artışı ile tüm çiftçilerimizi olumsuz etkilemektedir. Süt üreticilerimizin artık dayanacak gücü kalmamıştır. Sütümüzü maliyetinin altında satmaktayız. Şu dönem banka kredi faizleri 1,5 - 2 puan arttı ve

artmaya devam etme olasılığı yüksek. Mazot zamlarının yanı sıra pandemi dönemi aldığımız olağan dışı biyogüvenlik önlemleri maliyet baskısı yaratıyor. Özellikle yaz aylarında hayvan refahını dikkate alarak yaptığımız uygulamaların elektrik faturalarımız halen çok yüküli gelmektedir.

Talebimiz; Acilen Ulusal Süt Konseyi (USK)'nin süt fiyat müzakeresi yetkisinin geri verilmesi ile beraber yetkilerinin toplanması, 1 Eylül 2020 tarihinden itibaren uygulanacak şekilde çığ süt fiyatlarının asgari %17 zamlanmasını sağlayacak tavsiyede bulunmasıdır. Henüz ödenmeyen aylara ait süt desteklerimiz 0,25 TL olarak ödenmesi-

dir. Aynı şekilde besicilerimiz de istikrarlı et fiyatları yönünde maliyet sıkıntısı çekmektedir. Et fiyatlarının da zamlanması gerekmektedir. Bu konuda Et-Süt Kurumu'nun piyasayı bozan anlık aksiyonlarından vazgeçmesi ve görevini icra ederken şeffaflık ilkesi ve herkesin takip edebileceği bir plan çerçevesinde satışları yapması önem arz etmektedir.

Unutulmamalıdır; enflasyon üretici fiyatları baskılanarak kontrol edilemez. Zararına üretirmeye üretimi düşürür ve ülkemizin ithalata bağımlılığı artar. Gıda konusunda kendine yeter bir ülke olmanın şartı üretimin karlı ve istikrarlı olmasından geçer!”

